

Finansutskottets yttrande

1983/84:2 y

över proposition 1983/84:90 om ändrade former för finansiering av bostadslån m. m.

Till bostadsutskottet

Bostadsutskottet har den 8 februari 1984 beslutat bereda finansutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1983/84:90 om ändrade former för finansiering av bostadslån m. m. jämte motionerna 1983/84:513, 1063, 1972, 2008 och 2407.

I propositionen föreslås att de medel som krävs för den statliga bostadslångivningen skall lånas upp direkt för detta ändamål på den prioriterade kreditmarknaden. Härigenom avlastas statsbudgeten utgifterna för den nuvarande bostadslångivningen.

I valet mellan att överföra den statliga bostadslångivningen till de bottenlåneinstitut som finns på marknaden, dvs. stadshypoteksinstitutionen, Spintab och BOFAB, och behålla nuvarande system men lägga upplåningen av de medel som behövs för utlåningen utanför statsbudgeten på ett statsägt kreditaktiebolag förordar föredraganden – statsrådet Hans Gustafsson – den senare formen. Skälet härför är att när det gäller finansieringen av nybyggnad och ombyggnad av bostäder är åtgärdernas omfattning i väsentliga delar en följd av samhällets standardkrav. Regler för bostadslån och räntebidrag är av avgörande betydelse både för byggande och boende. Det är därför enligt föredragandens mening viktigt att staten får möjligheter att direkt styra utlåningen. En indirekt styrning, t. ex. genom villkor för kreditgarantier ställda till bottenlåneinstituten, kan enligt föredragandens mening ha brister i fråga om effektivitet och även orsaka administrativa problem i samband med kontrollen av uppställda villkor. Det finns därför inte skäl att ändra nuvarande ansvarsfördelning mellan staten och de tre bottenlåneinstituten.

Föredraganden ser inte heller skäl att genomföra en s. k. fullständig finansiering. De marginella administrativa fördelar som eventuellt skulle uppkomma i ett sådant system saknar betydelse i förhållande till de kreditpolitiska svårigheterna och till de betydande störningar som skulle bli följden av ändrade institutionella förhållanden, anför föredraganden.

Efter samråd med chefen för finansdepartementet föreslår föredraganden att ett särskilt statsägt kreditinstitut skapas för att låna upp de medel som behövs för utlåning genom bostadsverket. Aysikten är att bostadsverkets organ skall sköta låneprövningen och förvaltningen av lån för kreditinstitutets räkning. Någon särskild subventionering skall inte ske genom institutets försorg.

I en särskild bilaga till propositionen tar statsrådet Kjell-Olof Feldt upp
1 Riksdagen 1983/84. 5 saml. Nr 2 y

vissa frågor om bildandet av det särskilda kreditinstitutet som avses ha hand om upplåningen. Det gäller bl. a. frågor om upplåningsrätt, eget kapital, garantifond, organisation och genomförande. Bolaget bör enligt föredraganden inrättas under år 1984. Bolaget skall svara för den kapitalanskaffning som behövs för utbetalning av bostadslån fr. o. m. den 1 juli 1985.

Utskottet vill för sin del framhålla att statens roll på kapitalmarknaden är en annan än den som gäller för övriga parter. Samtidigt som staten agerar som låntagare har staten också det övergripande ansvaret för att kreditpolitiken samordnas med den ekonomiska politiken i övrigt. För staten gäller det således att finansiera sitt eget utgiftsoverskott på marknaden utan att det leder till allvarligt men för övriga låntagares möjligheter att finansiera rimliga reala resursanspråk. Statens roll är också unik därigenom att den kan fastställa sina egna villkor för upplåningen med de begränsningar som övergripande samhällsekonomiska hänsyn innebär. Statens egen upplåning och bostadsbyggandets kapitalbehov har givits en prioriterad ställning på kreditmarknaden.

Förslaget i propositionen innebär att bostadslångivningen, som hittills skett över statsbudgeten, ersätts med en upplåning direkt för detta ändamål på den prioriterade kreditmarknaden. Det innebär i sig inte att utrymmet på kreditmarknaden för vare sig den statliga upplåningen eller bostadsfinansieringen förändras. Det medför som utskottet ser det likväl en renodling av finansieringsbilden genom att respektive sektor kommer att svara för sin egen upplåning, vilket ger en riktigare bild av kapitalmarknadsanspråken. Bostadssektorns kapitalmarknadsbehov kommer inte i samma utsträckning som hittills att tillgodoses genom statsupplåning. Detta bör enligt utskottet leda till att kapitalmarknadens funktionssätt förbättras. Det bör bli lättare att mobilisera långfristig kapital. Återflödet av krediter kommer i den takt amorteringsvillkoren medger att kunna användas till ny utlåning.

Utskottet vill också framhålla vad riksgäldsfullmäktige vid flera tillfällen har anfört. Genom att bryta ut bostadslångivningen ur statsbudgeten blir budgetunderskottet mer rättvisande vid internationella jämförelser. I andra länder brukar långivning inte redovisas över statsbudgeten. Fullmäktige anser att det är en fördel vid presentationen av Sverige som låntagare utomlands om budgetunderskottet redovisas mer i enlighet med internationell praxis.

Under en tämligen lång övergångsperiod kommer emellertid amorteringar och räntebetalningar av den utestående länestocken att redovisas som inkomster på statsbudgeten. Därigenom blir den omedelbara effekten av en utlyftning av bostadslångivningen en direkt budgetmässig förbättring.

Utskottet anser sammanfattningsvis att starka skäl talar för att utgifterna för bostadslångivningen lyfts ut från statsbudgeten och tillstyrker från sina utgångspunkter förslaget i proposition 90 i denna del.

I propositionen föreslås att denna finansiering skall ombesörjas av ett av staten helägt finansieringsinstitut. Detta förslag avstyrks i motion 2407. I motionerna 513 och 1972 avstyrks propositionen i sin helhet. Motionärerna begär att regeringen utarbetar ett förslag där hela bostadsfinansieringen läggs på bottenlåneinstituten. I motion 1972 sägs att på sikt bör även den generella subventioneringen av boendet över statsbudgeten avskaffas. Motionärerna i de tre motionerna framhåller att genom en enhetlig finansiering skulle en förenkling av långivningen och rationalisering av bostadslåneadministrationen ske, som skulle vara positiv för låntagarna.

I motionerna 1063 (vpk) och 2008 anføres att starka skäl talar för genomförande av en totalfinansiering av bostadsbyggandet genom ett statligt kreditinstitut.

Det får ankomma på bostadsutskottet att närmare bedöma om bostadslångivningen bör administreras av ett eller flera bostadsfinansieringsinstitut.

Stockholm den 15 mars 1984

På finansutskottets vägnar

ARNE GADD

Närvarande: Arne Gadd (s), Lars Tobisson (m), Paul Jansson (s), Per-Axel Nilsson (s), Filip Fridolfsson (m), Rolf Rämgård (c), Torsten Karlsson (s), Hugo Hegeland (m), Carl-Henrik Hermansson (vpk), Gunnar Nilsson i Eslöv (s), Gerd Engman (s), Karin Flodström (s), Anders Andersson (m), Ella Johnsson (c) och Kenth Skårvik (fp).

The first of these is the fact that the majority of the cases of the disease are now being reported from the United States and Canada. This is a significant change from the situation in the past when the disease was more common in Europe and Asia. The second point is that the disease is now being reported from a much wider range of ages and social classes. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular group of people. The third point is that the disease is now being reported from a much wider range of geographical areas. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular region. The fourth point is that the disease is now being reported from a much wider range of countries. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular country. The fifth point is that the disease is now being reported from a much wider range of continents. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular continent. The sixth point is that the disease is now being reported from a much wider range of climates. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular climate. The seventh point is that the disease is now being reported from a much wider range of seasons. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular season. The eighth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of day. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of day. The ninth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of year. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of year. The tenth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of month. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of month. The eleventh point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of week. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of week. The twelfth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of day of the week. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of day of the week. The thirteenth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of month of the year. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of month of the year. The fourteenth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of year of the century. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of year of the century. The fifteenth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of century of the millennium. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of century of the millennium. The sixteenth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of millennium of the era. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of millennium of the era. The seventeenth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of era of the universe. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of era of the universe. The eighteenth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of universe of the multiverse. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of universe of the multiverse. The nineteenth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of multiverse of the omniverse. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of multiverse of the omniverse. The twentieth point is that the disease is now being reported from a much wider range of times of omniverse of the everything. This suggests that the disease is becoming more widespread and is no longer confined to a particular time of omniverse of the everything.

The following table shows the number of cases of the disease reported in each of the above categories.

The following table shows the number of cases of the disease reported in each of the above categories.

The following table shows the number of cases of the disease reported in each of the above categories.